یکی دیگر از فروشنده‌ها می گوید: از همان زمان که قرار شد کسبه پلاسکو به مکان های دیگری منتقل شوند اعتراض های ما هم شروع شد. چون آن ها که پولدار بودند می توانستند به محلی مناسب نقل مکان کنند به مرکز تجارت جهانی فردوسی رفتند که مکان مناسب تری برای خرید و فروش است. آن ها حتی خودشان داخل مغازه هایشان را کور زدند و الان هم با وجود آن که فروش شان خیلی خوب نیست...

نقل مکان کسبه پلاسکو به مرکز تجاری فردوسی

مروری بر دیروز و امروز ساختمان پلاسکو در اولین سالگرد حادثه هولناک آتش سوزی

پلاسکو همچنان «ویرانه»

دانش پور - به آخرین روزهای دی که می رسیم، نوستالژی تلخ پلاسکو، شهادت آتش نشان ها و خاطره ثانیه ها و ساعت های تلخی که گذراندیم از جلوی چشمانمان رژه می رود. سال قبل درست در همین روزها تیتر یک روزنامه ها موضوعی با این مفهوم بود که "پلاسکو ریخت". ساختمانی که نماد دوران حرکت ایران به سمت مدرن شدن بود. یک سال گذشت. یکی سالی که وعده وعیدهای زیادی داده شد. اما اکنون فقط می توانیم بنویسیم از سال قبل در چنین روزهایی تا امروز، آب از آب تکان نخورده. حتی تل خاک و آجر و آهن پاره های ساختمان فروریخته پلاسکو همچنان باقی است. اکنون به جای ساختمانی ۱۷ طبقه زمینی مسطح احداث شده! با وعده جدیدی که معاون معماری و شهرسازی شهردار تهران داده است «احداث ساختمان جدید پلاسکو از ۲۹ دی ماه آغاز می شود». خبری که کسبه پلاسکو به آن پوزخند می زنند و امیدی به انجام شدنش ندارند.

■ **پلاسکویی های سردرگم!**

حادثه ۳۰ دی سال ۹۵ بدون تردید از غم انگیزترین حوادث ساختمان های شهری بود. روزی که ساختمان ۵۴ ساله پلاسکو که نمادی از آغاز دورانی از مدرن شدن، شهرسازی و معماری و حتی استواری سازه های مدرن در ایران بود، ناباورانه فروریخت و خسارات مالی سنگین به جای گذاشت. بسیار فروشندگان ومغازه دارانی که تمام دار و ندار و سرمایه شان را در این حادثه از دست دادند و به عبارتی به خاک سیاه نشستند. برخی از کسبه هم اگر چه آن قدر از این ماجرا نقره داغ نشدند اما باز هم ضررهای مادی زیادی را متحمل شدند. در این بین مانند خیلی از موارد که با گرم بودن ماجرا، بسیاری از مسئولان می آیند، دلداری می دهند و وعده، پشت وعده، این بار هم خیلی ها آمدند؛ دلگرمی و وعده های شیرین دادند و رفتند. یک سال گذشت و معلوم شد تمام آن چه که گفته شد فقط در حد وعده بوده است. همین و بس. این را کسبه پلاسکو می گویند که یک سال است بلاتکلیف و سردرگم نمی دانند چه بر سر مغازه هایشان می آید.

■ **تقلای کسبه برای بازگشت به پلاسکو**

ساکنان قدیمی پلاسکو اکنون همان حول وحوش خیابان جمهوری مشغول به کار هستند. بعضی در مجتمع تجاری اداری نور تهران در خیابان ولی عصر و برخی هم در مرکز تجارت جهانی فردوسی در حاشیه خیابان فردوسی. هر کدام هم ترس ها و نگرانی های خاص خودرا دارند. اگر چه فاصله این مراکز تجاری از پلاسکو کم است اما در هر ساعتی که به آن ها سر بزنی هیچ خبری از مشتری نمی بینی. بر خلاف پلاسکو که هر روز تعدادزیادی از فروشندگان، عمده فروشان یا حتی مردم، خریدهای پوشاک خود را از آن محل انجام می دادند. به هر حال این جا بورس لباس و تولیدی های لباس نیست. به همین دلیل هم بود که کسبه از همان ابتدا با انتقال به این مکان ها مخالف بودند. ولی آن قدر شرایط برایشان سخت شد که بین بد و بدتر، ناچار به انتخاب مکانی شدند که می دانستند در آن جا کاسبی درست و درمانی نخواهند داشت.

در این بین کسبه ای که مغازه هایشان از حادثه آتش سوزی سالم مانده است تقلای بیشتری برای برگشت دارند. اکبری که مغازه اش فرو نریخته است و اکنون در مغازه ای در مجتمع نور کار می کند می گوید: یک سال است داریم داد می زنیم و تقاضا می کنیم اجازه بدهند مغازه هایمان را باز کنیم و با مسئولیت خودمان دوباره در همان جا شروع به کار کنیم اما نمی گذارند. وی ادامه می دهد: چند وقت پیش حتی دادگستری مجوز داد که مغازه های بخش انتهایی پلاسکو ایمن است و مشکلی برای ادامه کار در آن ها وجود ندارد. اما فقط یک هفته توانستیم به این مکان برویم و دوباره شهرداری در را بست و مدعی شد که این مکان نیاز به مقاوم سازی دارد. ما آماده به کار هستیم و دلمان می خواهد در همان جا کاسبی کنیم اما شهرداری فقط چوب لای چرخ ما می گذارد. «ساعت از ۴ بعد از ظهر گذشته، اما پاساژ خلوت است. البته بهتر است بگوییم به جز فروشنده ها هیچ کس در آن دیده نمی شود.» یکی دیگر از فروشنده ها از کمک ها و وعده هایی که محقق نشد گله می کند و می گوید: همان روزهای اول گفتند وام با سود ۴ درصد به ما می دهند، اما برای دریافت این وام، آن قدر شرط و شروط با انواع ضمانت ها گذاشتند که بی خیال ماجرا شدیم. یکی دیگر از فروشنده ها می گوید: از همان زمان که قرار شد کسبه پلاسکو به مکان های دیگری منتقل شوند اعتراض های ما هم شروع شد. چون آن ها که پولدار بودند و می توانستند به محلی مناسب نقل مکان کنند به مرکز تجارت جهانی فردوسی رفتند که مکان مناسب تری برای خرید و فروش است. آن ها حتی خودشان داخل مغازه هایشان را کور زدند و الان هم با وجود آن که فروش شان خیلی خوب نیست ولی وضعیت شان حداقل از ما بهتر است. او بعد هم به داخل پاساژ که هیچ کس در آن نیست اشاره می کند و ادامه می دهد: این وضعیت هر روز ماست. هیچی به هیچی. الان فقط به این امید هستیم که برای عید کمی فروش مان بالا برود.

■ **نمی خواهیم برایمان کاری کنند**

حسینی اما درد دل تلخ تری دارد: «من تولیدی داشتم. ولی الان فروشندگی می کنم. برای عید هم بنا دارم گوشه خیابان بساط راه بیندازم. هر چه چک داشتم داخل گاو صندوق مغازه بود. اما بعد از آتش سوزی و ویرانی پلاسکو هیچ اثری از صندوقم پیدا نکردم. تمام چک هایم برگشت خورده. حتی چک هایی که از دیگران داشتم نقد نشده، آن ها می گویند چکی که داری، نشان بده تا پولت را بدهیم!

او ادامه می دهد: در پلاسکو چند کارگر داشتم که با این اتفاق عذر همه را خواستم. من خرج خودم را هم در نمی آورم. تلخ است اما شنیده ام که یکی از کارگرانم به دزدی افتاده است. برخی از همکارانم در پیک یا اسنپ کار می کنند. خود من هم دو ماه مسافرکشی کردم اما نتوانستم ادامه بدهم. الان هم فقط شب ها مسافر کشی می کنم. وی می گوید: تو را به خدا از زبان ما بنویسید؛ به مسئولان التماس می کنیم تکلیف ما را روشن کنند. این قدر وعده های توخالی ندهند. اصلا بنویسید ما نمی خواهیم بر ایمان کاری کنند، فقط اجازه بدهند خودمان تصمیم گیری کنیم و کارمان را جلو ببریم.

■ **کسبه خسته از بیکاری**

پاساژ شش طبقه نور کاملا آرام و خلوت است. وضعیت مرکز تجارت جهانی فردوسی هم دست کمی از مجتمع نور ندارد. به همان اندازه خلوت و به همان اندازه دلگیر. برخی از فروشنده ها استراحت می کنند و برخی هم با ناامیدی انتظار مشتری را می کشند. حمیدی فروشنده یکی از مغازه ها، تقریبا نیمه خواب است و از زور بیکاری خسته. می گوید: «چیزی به شب عید نمانده، مغازه من در پلاسکو ویران نشده است، بگذارند همان مغازه ها را آب و جارو کنیم و همان جا کاسبی راه بیندازیم. حتی اگر می گویند آن جا ایمن نیست به من اجازه بدهند جلوی پلاسکو چادر بزنم و پوشاکم را بفروشم. آن جا بورس لباس است و شلوغ. ببینید من تولید کننده را به کجا رسانده اند که به جای تولید و فروش عمده، تقلا می کنم اجناسم را لااقل تکی بفروشم. آخر خودتان بگویید آیا کسی این جا برای خرید می آید». فروشنده دیگری می گوید: همان ابتدا گفتند با شرایطی به ما وام می دهند. ما وام نمی خواهیم، بگذارند مغازه هایمان را باز کنیم. بیشتر بخش های پلاسکو سالم مانده است و امکان کار کردن در آن ها وجود دارد. او بعد هم ادامه می دهد: به تازگی گفته اند، می خواهند کلنگ احداث پلاسکو را بزنند. منظورشان این است که می خواهند همه پلاسکو را دوباره بسازند در حالی که این دو ساختمان از یکدیگر جدا است. تازه می گویند قرار است قیمت مغازه ها را با نرخ جدید با ما حساب کنند. آخر ما از کجا بیاوریم. اصلا ما نمی خواهیم همه را بسازند. اجازه بدهند ما خودمان خرج می کنیم، لوله کشی و سیم کشی ساختمان را انجام می دهیم همان جا کار می کنیم. تازه اصلا امیدی نداریم که کلنگ زنی آن ها و شروع به ساخت و سازشان راست باشد. قبلا هم از این حرف ها زده اند اما هیچ خبری نشده است. ما هیچ اطمینانی به آن ها نداریم.

■ **وعده های بی عمل کلنگ زنی**

به خاطر دارم در شهریور که گزارشی درباره پلاسکو چاپ کردیم فروشندگان بعد از تجمعی که جلوی ویرانه پلاسکو داشتند قطعنامه ای منتشر کردند و در آن از بنیاد مستضعفان خواستند که هر چه سریع تر به صورت مکتوب با کسبه ساختمان پلاسکو قرارداد ببندد که چه زمانی ساخت پلاسکو را آغاز می کند. این کسبه همان موقع اظهار کردند: رئیس بنیاد مستضعفان یک بار اعلام کرد" ۳۰ خرداد عملیات بازسازی ساختمان پلاسکو آغاز می شود" اما بعد شهریور را اعلام کردند و شهریور هم خبری از کلنگ زنی نشد!

اما آخرین خبر در این باره را به تازگی معاون معماری و شهرسازی شهردار تهران مبنی بر این که احداث ساختمان جدید پلاسکو از ۲۹ دی آغاز می شود، اعلام کرد. مهدی حجت با اشاره به سرانجام ساختمان پلاسکو گفت: ساخت ساختمان جدید پلاسکو حدود سه سال طول می کشد. وی افزود: از همان ابتدا بنیاد مستضعفان سعی کرد با تشکیل کارگروه های تخصصی روند کار را سرعت ببخشد و حتی مسابقه ایده طراحی ساختمان جدید پلاسکو را اجرا کرد. بنیاد مستضعفان زمینی که در زیر ساختمان بود، همچنین پارکینگ «اکبر» در شرق آن به مساحت ۴۲۰۰ مترمربع و ساختمان پنج طبقه پشتی را خریداری کرده است تا بتواند مجتمعی بسازد. معاون شهردار تهران با بیان این که ما تراکم قانونی را که در طرح تفصیلی است به رسمیت می شناسیم، اما از سوی دیگر حقوق مکتسبه کسبه هم باید در نظر گرفته شود، افزود: در نهایت با جمع بندی های انجام شده به این نتیجه رسیدیم که در ۲۹ دی ماه جاری کلنگ ساختمان جدید پلاسکو زده شود، ساختمان جدید پنج طبقه پارکینگ دارد و در ۱۰ طبقه ساخته می شود. حجت با بیان این که سازمان میراث فرهنگی بارها اعلام کرده که پلاسکو در حریم مدرسه «ژاندارک» است، افزود: با این حال سازمان میراث فرهنگی موافقت کرده که با رعایت ضوابط میراثی این ساختمان ساخته شود، هرچند می توانیم بارگذاری را در آن سمت پلاسکو که نزدیک مدرسه ژاندارک است با طراحی خاصی کمتر کنیم. به گفته وی، باید در پلاسکو ۲۳۰۰ پارکینگ ساخته شود، اما با توجه به این که تنها در پنج طبقه زیرزمین ۱۳۰۰ پارکینگ می توانستند بسازند قرار است بنیاد مستضعفان پارکینگ مقابل پلاسکو، پارکینگ پروانه، را مرمت و هوشمند کند تا بقیه ظرفیت پارکینگ ها در این قسمت تامین شود. حجت با بیان این که تردد خودروها به پاساژ روبه رو موجب قطع شدن خط ویژه اتوبوس و بروز حوادثی می شد، افزود: بنیاد مستضعفان قبول کرد که از طرح ایجاد خط ال .آر. تی در مسیر بهارستان حمایت کند. معاون شهردار تهران تاکید کرد: شهرداری با بنیاد مستضعفان درباره پلاسکو با قوانین جاری عمل کرد منتهی برای این که ساخت پلاسکو مشکلات دیگری ایجاد نکند همه جوانب را سنجیده ایم. اظهارات معاون معماری و شهرسازی شهردار تهران که از قضا در حوزه میراث فرهنگی دستی بر آتش دارد در حالی است که پژوهشگر میراث فرهنگی بر این عقیده است که: «به جای پلاسکو نباید چیزی ساخته شود». به گزارش مشرق، اسکندر مختاری؛ معمار ـ استاد دانشگاه، پژوهشگر و محقق میراث فرهنگی درباره این موضوع اظهار کرد: محله ای که پلاسکو در آن استقرار یافته بخشی از تهرانی است که از سال ۱۲۸۵ در محدوده توسعه شهری قرار گرفت. در غرب این منطقه اراضی مستوفی الممالک و در بالای خیابان جمهوری باغ های ظهیرالدوله و باغ سردار معتمد و خانواده پیرنیا قرار داشته است که در توسعه شهری این قسمت در داخل مجموعه شهری قرار گرفت. مختاری گفت: تحولات دوره قاجاری نشان می دهد این جا بیشتر خانه باغ های درشت قرار داشته و در این محله یک بنیاد دیگر ادیان هم مشاهده شده است و شاهد سکونت ارامنه و بعدها کلیمیان هستیم که این امر نشان می دهد این مناطق برای سکونت ادیان مختلف پرجاذبه بوده اند. وی گفت: طرح های خیابان کشی بلدیه به شکلی است که نقش شهر حفظ می شود و صدمه ای در این محدوده به شهر نمی خورد و ساختار شهر بعد از تعریض و خیابان کشی همان ساختار دوره قاجاری است.

■ **پلاسکو حاصل یک رانت**

مختاری یکی از پیامدهای این اتفاق را شکل گیری و رواج رانت خواری در شهر دانست و گفت: پلاسکو با ۱۰۰ درصد سطح اشغال و تراکم ۱۷ طبقه در مرکز تاریخی حاصل یک رانت است. با ساخته شدن پلاسکو دیگر سکونت در خانه های اطراف به دلیل اشراف دید معنا نداشت، از سوی دیگر این مرکز تجاری دیگر حتی جایی برای کسب و کارهای عادی و محلی هم نمی گذاشت و بساط محله ای را منفجر می کرد. این استاد دانشگاه، پژوهشگر و محقق میراث فرهنگی، این سال ها را سال های افول مرکز تاریخی نام گذاری کرد. مختاری به آتش سوزی ساختمان پلاسکو در سال گذشته اشاره کرد و گفت: در این ترم پروژه ای را مطرح کردم با این عنوان که "اگر شهر همین وضعیت را ادامه دهد و مدیر نداشته یا مدیریت اش تحت سیطره سوداگر باشد چه اتفاقی می افتد؟ و اگر به عکس مدیریت درستی وجود داشته باشد چه می شود؟" این استاد دانشگاه با اشاره به این که در وضع موجود چند لحظه وجود دارد، گفت: وضعیت نخست، وضع سلامت (خانه پیرنیا)، بعدی لحظه ناخوش احوالی (مدرسه ژاندارک)، سوم مرحله بیماری و در آخر استحاله را داریم. مختاری افزود: اگر وضعیت نخست را که حال خوبی دارد در رها کنیم در نهایت به پاساژ فردوسی می رسیم که قسمتی از محل را گرفته و مدام در حال عقب رفتن است. این استاد دانشگاه، گفت: یک نفر تعدادی از خانه های تاریخی را خریده و منتظر است تا در فرصت مناسب بقیه را هم خریداری کند، به عبارتی این افراد در حال رصد هستند تا هر زمان که موفق شدند به مدیریت شهری آسیب بزنند و به اهداف خود برسند. وی افزود: اکنون ما دو آینده در این جا می توانیم داشته باشیم؛ آینده ای که کیفیت محوران رقم می زنند و دوم آینده ای که سوداگران شهر رها شده می سازند و این دو همچنان در حال جدال هستند، هرچند در ظاهر هر دو گروه مشابه هم هستند اما نتیجه کار این دو بسیار متفاوت است. مختاری درباره تصمیم گیری برای ساختمان پلاسکو گفت: ساختمان های باقی مانده پلاسکو را به مردم تحویل نمی دهند چون قصد بارگذاری روی آن را دارند. این پژوهشگر میراث فرهنگی افزود: یک عده را برای دادخواهی جلو می اندازند و به بهانه پاسخ گویی به زیان دیده ها قصد بارگذاری در پلاسکو را دارند و در نهایت ما ۵۰ سال دیگر مثل امروز افسوس خواهیم خورد که چرا شهر اجازه داد یک متجاوز این فاجعه را رقم بزند. مختاری با تاکید بر این که در این جا ساختمان بلندبی اعتبار خواهد بود و مرکز تاریخی را هم بی اعتبار خواهد کرد، گفت: این جا جای بارگذاری بیشتر نیست. این پژوهشگر و محقق میراث فرهنگی با اشاره به حریم مدرسه ژاندارک و محدوده خانه سردار معتمد خاطرنشان کرد: من معتقدم به جای پلاسکو نباید چیزی ساخته شود یا تنها یادمانی ساخته شود اما اگر هم قرار بر ساخته شدن است همان چیزی که تخریب شده دوباره ساخته شود.

تهران

حداقل ۲۴۳ ساختمان بسیار پرخطر در تهران

پلاسکو هشدار بود برای همه هشدارهایی که داده می شد و کسی توجه نمی کرد و شاید باز هم به آن توجهی نشود. به ویژه وقتی مدیرعامل سازمان آتش نشانی تهران از وجود ۲۴۳ ساختمان پرخطر در حد پلاسکو در تهران خبر می دهد. مهدی داوری دولت آبادی گفت: حداقل ۲۴۳ ساختمان بسیار پرخطر در تهران وجود دارد، که وضعیت خطرپذیری آن در حد پلاسکو است. مدیرعامل سازمان آتش نشانی و خدمات ایمنی شهرداری تهران اظهار کرد: هرچه حجم مواد قابل اشتعال، سرعت اشتعال پذیری و جمعیت حاضر در یک ساختمان بیشتر و راه های فرار مردم نامناسب تر از نظر مبحث سوم مقررات ملی باشد، خطرپذیری آن ساختمان نیز بیشتر خواهد بود. وی افزود: بر اساس بازدیدهای کارشناسان سازمان آتش نشانی در سطوح مختلف از ساختمان هایی که امکان ورود به آن ها امکان پذیر بود، ۲۴۳ ساختمان بسیار پرخطر، سه هزار ساختمان پرخطر و بسیار پرخطر و هفت هزار ساختمان پرخطر در تهران شناسایی شده است. وی با بیان این که تعداد ساختمان های فاقد تمهیدات ایمنی لازم در تهران بسیار زیاد است، تصریح کرد: درباره تعداد ساختمان های ناایمن شهر اعداد مختلفی وجود دارد، اما اگر بخواهیم تمام فاکتورهای ایمنی را لحاظ کنیم، بیش از ۹۰ درصد ساختمان های تهران ایمنی لازم را ندارند. در عین حال بر اساس آمارهای رسمی، فقط در شهر تهران حدود ۳۲۶۸ هکتار بافت فرسوده وجود دارد که معادل ۵/۳ درصد وسعت کل شهر است. به گفته دکتر منوچهر قریشی، عضو کارگروه تخصصی زلزله، این میزان فرسودگی به این معنی است که بیش از ۵/۳ درصد تهران، مستعد بروز فجایعی نظیر پلاسکو است. مهدی مؤذن، رئیس سازمان نظام کاردانی ساختمان استان تهران هم چندی قبل تاکید کرده بود که ۵۰ هزار هکتار بافت فرسوده در کل کشور وجود دارد. این میزان فرسودگی به این معنی است که به قول آخوندی، وزیر راه، ۱۹ میلیون ایرانی در بافت های بی کیفیت شهری زندگی می کنند. در همین بافت های فرسوده هم اماکن بسیار پررفت وآمدی وجود دارد که در صورت وقوع زلزله یا حادثه ای شبیه پلاسکو می تواند تهدیدی مستقیم برای جان شهروندان باشد.

پیگیری یک خبر

سرانجام آتش نشانان پلاسکو شهید محسوب شدند؟

سال گذشته بعد از حادثه پلاسکو، مدتی بحث بر سر شهید محسوب شدن یا نشدن شهدای آتش نشانی که در فاجعه ریزش و آتش سوزی ساختمان پلاسکو جان خود را از دست داده اند، بر سر زبان ها افتاد. به گزارش ایسنا، در همین زمینه حجت الاسلام شهیدی محلاتی، نماینده ولی فقیه در بنیاد شهید و امور ایثارگران، معاون رئیس جمهور و رئیس بنیاد شهید در بازدید خود از پلاسکو گفت: «بنیاد شهید و امور ایثارگران آتش نشانانی را که در این حادثه جان خود را از دست دادند شهید خدمت محسوب می کند». بعد از گذشت حدود یک سال از سخنان رئیس بنیاد شهید، محمد علی نجفی، شهردار تهران طی نامه ای به بنیاد شهید در خواست رسیدگی به این موضوع را داشت. در پاسخ به نامه شهردار تهران، معاون حقوقی و امور مجلس بنیاد شهید و امور ایثارگران با اشاره به مسائل مطرح شده در خصوص پوشش حمایتی از خانواده آتش نشانان جان باخته در حین خدمت از جمله شهدای خدمت آتش نشان در حادثه پلاسکو گفت: موضوع احراز شهادت بر اساس قوانین موجود انجام می شود و در صورتی که این قوانین نیاز به اصلاح یا ابهام زدایی داشته باشند، تغییرات لازم باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد تا بنیاد بتواند آن را اجرا کند. بر اساس این ماده «ایثارگر کسی است که برای استقرار و حفظ دستاوردهای انقلاب اسلامی و دفاع از کیان نظام جمهوری اسلامی ایران و استقلال و تمامیت ارضی کشور، مقابله با تهدیدات و تجاوزات دشمنان داخلی و خارجی انجام وظیفه کرده و شهید، مفقودالاثر، جانباز، اسیر، آزاده و رزمنده شناخته شود و در موارد بعدی این آیین نامه مصادیق شهید و در حکم شهید احصا شده است.» بنابراین جان باختگان در حوادث گوناگون تنها در صورتی به عنوان شهید تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران شناخته می شوند که در این چهارچوب قرار بگیرند. سعید عندلیبی افزود: بر این اساس خانواده شهدای خدمت، تحت پوشش بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار نمی گیرند و تسهیلات، کمک ها، حقوق و مزایای در نظر گرفته شده برای این عزیزان از سوی سازمان های محل خدمت شهید در اختیار خانواده ها قرار می گیرد.

جدول متوسط [شماره ۷۰۳۳]

طراح جدول: مریم احمدی

افقی:
۱-ناخن چهارپایان-اخذ-قافله-محل طبابت ۲-مهیا-زه کمان-اشاره-عضو سفارت ۳-گندم سوده-بخشی از پا-پدر آذری-دشنام-واحد شمارش اجسام استوانه ای ۴-حرف انتخاب-دیدنی ارتش-پهلو-برج داستانی-سیاه-مادر لر ۵-فرزندزاده-پایین جامه-پایان-میان ۶-آقا-نوعی یقه-کتف-شکل-فوری ۷-خواهش-نفس شیطانی-روان-نمونه خروار ۸-آفت گندم-غلاف شمشیر-رطوبت-پوستین-نی میان تهی-بخیه جامه ۹-آب ویرانگر-دفع مزاحم-میغ-سنه-درخت کریسمس ۱۰-زیاد-شیدا-لوله گوارشی-جوان ۱۱-یوم-نامه-آلرژی-پشته

عمودی:
۱-ثنا-راهی ۲-فانی-سلاح کاشتنی-چهره ۳-اسم آذری-رود مصر-نغمه ۴-گوهر-ضیافت-جدید خارجی ۵-طریق-استانی در غرب کشور ۶-واحد پول چین-ولی-جنس خشن ۷-پایتخت اروپایی-دخل ۸-اجاق مخفی-ایمان-طبل بزرگ ۹-بهشت شداد-نفس خسته-حرکت اسب شطرنج ۱۰-گوشت آذری-واحد شمارش سیگار-ابزار بنا ۱۱-ستاره-برجستگی لاستیک-میوه خوب ۱۲-مادر-درون-زادگاه ابراهیم ۱۳-کله-انزجار-فلز سرچشمه ۱۴-پیل الکتریکی-منزل ۱۵-دربست کارخانه-حصه-دلپذیر خارجی ۱۶-ناشایست-دارایی ۱۷-نهر-رتبه کارمندی-صنم ۱۸-نمونه-لقبی اشرافی در اروپا-رود ناشنوا ۱۹-از حروف الفبا-نوعی پخت برنج-فیلسوف آلمانی ۲۰-خط حامل در فیزیک-آشوب

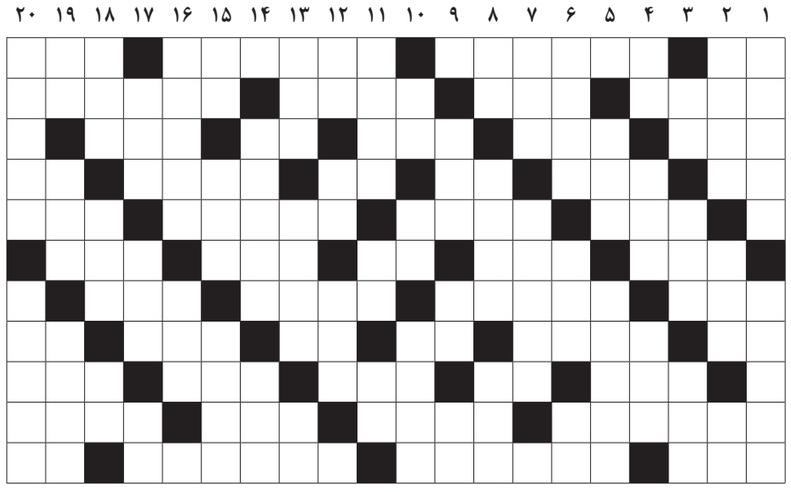

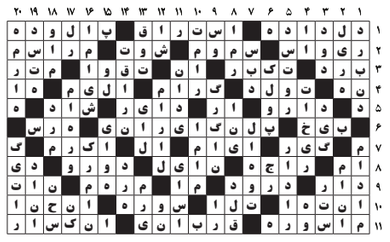

حل جدول شماره ۷۰۳۲

جدول سخت [شماره ۲۴۷]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی
۱-نامادری-اوضاع جوی-ماگنت ۲-جویدن دوباره غذا در معده که خاص برخی حیوانات است-مجموعه داستانی نوشته جمال میرصادقی-دلاور تورانی شاهنامه که به دست اسفندیار کشته شد ۳-آخرین زندانی نازی-لبخند-شکم خالی-خبر رساندن ۴-سومین فرمانروای خوارزمشاهی-آپارتمان کوچک با تجهیزات ساده و راحت-معادل فارسی صیاد-بتی در عصر جاهلی ۵-خودروی فرانسوی-عهد و پیمان-ملاحظه و احتیاط-بی همتا ۶-مواد مذاب سیلیکاتی داخل زمین-آماده و مهیا-بدون انقطاع ۷-رودی در خوزستان-سستی و ناتوانی-فرزندی-جنگلی دیدنی در استان سمنان ۸-نیم کاسه!-سلاح بومیان استرالیا-پیشی گرفتن-شهرستانی در آذربایجان شرقی ۹-فیلمی ساخته مسعود کیمیایی-ناگزیر-سوار بی همتا-پیشوندی منفی ۱۰-از خانواده های اصلی زبانی-دوست بسیار صمیمی-آزادی خواه بزرگ بریتانیایی ۱۱-مهربانی-بارکد-خورد و خوراک.

عمودی
۱-آگاه باش-بزرگداشت ۲-جلوس کردن-فیزیکدان فرانسوی قرن نوزدهم ۳-صوت شادمانی-کشتی ژاپنی-چین و چروک پوست ۴-رشته ای در موسیقی-افزایش ابعاد جسم بر اثر گرما ۵-درخور و مناسب-تکاپوی بسیار و بی حاصل-درهم پیچیدن ۶-فرمان بردن-روزنامه چاپ ترکیه ۷-جزیره ای در اندونزی ۸-دکور-حلقه های فلزی به هم پیوسته ۹-محلی-از نرم افزارهای پیام رسان تلفن همراه ۱۰-مجموع دانه های پنبه و تارهای آن-پاک-سرحد ۱۱-واحدی نظامی-وضعیت-گمراهی ۱۲-رودی در شمال یونان-سخن، گفتار ۱۳-پیوندهای نسبی-دوشیزه ۱۴-وکیل ۱۵-اعلان-لایه بیرونی هریک از اعضای بدن ۱۶-آقای آلمانی-فرمان توقف-آهار زده ۱۷-مینیاتوریست-بلبل ۱۸-ریسمان-مایع نشاسته-نخستین فلزی که کشف شد ۱۹-نوعی میمون دم کوتاه-تهی دست ۲۰-خویشکاری-پیام آوری.

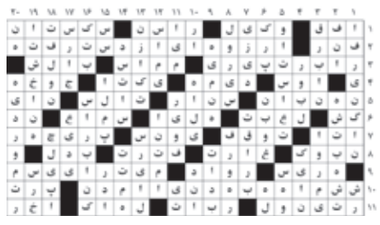
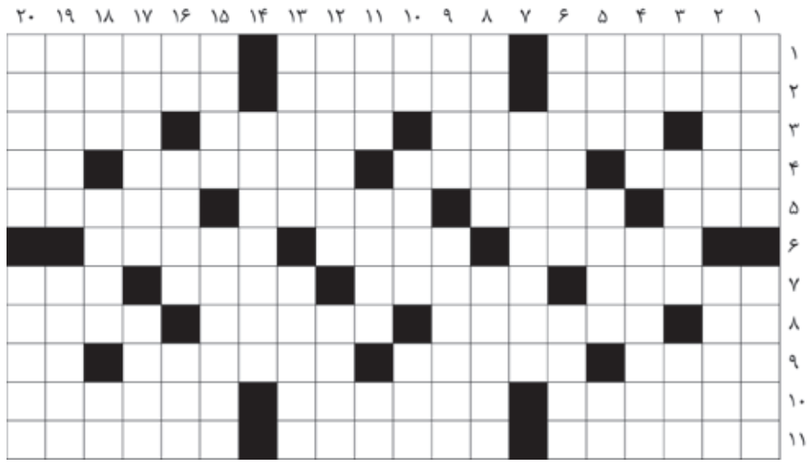
حل جدول شماره ۲۴۶